

J. nr. 2014-15-30-00003/KISE

Udkast 23/10/2014/KISE

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

(Ophævelse af revisionsbestemmelse m.v.)

§ 1

I lov om udendørs hold af svin, jf. lovbekendtgørelse nr. 471 af 15. maj 2014, foretages følgende ændringer:

1. § 18 a ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

1. Indledning

Ifølge § 18 a i lov om udendørs hold af svin skal ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i folketingsåret 2014-15 fremsætte forslag om revision af lovens § 12, hvorefter alle svin på over 2 uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde. Formålet med revisionsbestemmelsen er at give mulighed for nærmere at afdække svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr og dermed en endelig stillingtagen til, hvad kravet i lovens § 12 om adgang til drikkevand for svin, der holdes udendørs, skal indebære.

Revisionsperioden i lovens § 18 a er senest i folketingsåret 2012-13 blevet forlænget til folketingsåret 2014-15 for at gennemføre et yderligere forskningsprojekt udført af DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet (tidligere indtil 1. juli 2011: Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet) om svins behov for at optage vand om natten.

Med lovforslaget foreslås det, at revisionsbestemmelsen i lovens § 18 a ophæves, idet der på baggrund af forskningsresultaterne fra DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug nu kan tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr.

På baggrund af forskningsresultaterne vurderer Fødevareministeriet herefter, at det vil kunne accepteres, at svin, der holdes udendørs, i perioder med frostvejr eventuelt ikke har permanent adgang til vand om natten under forudsætning af, at dette ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem. Der skal dog altid foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde til sikring af, at svinene har adgang til vand i tilstrækkelig mængde.

2. Baggrund for lovforslaget

Revisionsbestemmelsen i § 18 a i lov om udendørs hold af svin blev indsat under Folketingets behandling af lov nr. 1562 af 20. december 2006 om ændring af bl.a. lov om udendørs hold af svin. Ifølge bestemmelsen skulle justitsministeren i folketingsåret 2008-09 fremsætte forslag om revision af lovens § 12. Dette var baggrunden for, at ministeren den 28. januar 2009 fremsatte lovforslag nr. L 108 om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ophævelse af revisionsbestemmelse). Ved lovforslaget blev lovens § 18 a foreslået ophævet. Baggrunden herfor var, at en evaluering af, hvorvidt der for alle typer af svin er behov for permanent adgang til vand om natten i frostvejr og, hvordan kravet om permanent adgang til vand fungerer i praksis, ifølge justitsministeren viste, at kravet i § 12 ikke havde givet anledning til alvorlige vanskeligheder.

Et flertal i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fremsatte imidlertid et ændringsforslag, hvorefter bestemmelsen i § 18 a ikke skulle ophæves, men perioden for revision i stedet forlænges med et år, således at justitsministeren blev pålagt i folketingsåret 2009-10 at fremsætte forslag om revision af lovens § 12. Ifølge bemærkningerne til ændringsforslaget havde forlængelsen til formål at sikre, at justitsministeren fik udarbejdet en videnskabelig afdækning af svins behov for adgang til rent drikkevand. Ændringsforslaget blev vedtaget ved lov nr. 496 af 12. juni 2009 om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ændring af revisionsbestemmelse).

På baggrund af den ændrede revisionsbestemmelse fremsatte justitsministeren den 25. februar 2010 lovforslag nr. L 143 om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ophævelse af revisionsbestemmelse), hvorved lovens § 18 a på ny blev foreslået ophævet.

Justitsministeriet havde til brug for udarbejdelsen af lovforslaget indhentet udtalelser fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, Landbrug & Fødevarer, Økologisk

Landsforening og Fødevarestyrelsen. Det var Justitsministeriets opfattelse, at de indhentede udtalelser viste, at kravet i § 12 fortsat ikke gav anledning til alvorlige vanskeligheder. Endvidere fremgik det af udtalelsen fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, at de foreløbige resultater fra igangværende forskning ved fakultetet viste, at indegående søer i perioden op til faring har et øget behov for væskeoptagelse, som om nødvendigt eller muligt søges tilfredsstillet også i hvileperioden om natten.

Under behandlingen af lovforslag nr. L 143 i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri tiltrådte det samlede udvalg imidlertid et ændringsforslag, hvorefter bestemmelsen i § 18 a ikke skulle ophæves, men revisionsperioden i stedet forlænges med 2 år til folketingsåret 2011-2012.

Baggrunden for dette var, at Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet havde oplyst, at der i løbet af 2011 ville blive gennemført forsøg med henblik på at afdække bl.a. behovet for vandtildeling til udegående søer i vinterperioden, og at afrapportering fra forsøgene tidligst kunne forventes i 2011. Ændringsforslaget blev vedtaget ved lov nr. 649 af 15. juni 2010 om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ændring af revisionsbestemmelse).

Forskningsprojektet blev imidlertid forsinket. Årsagen til forsinkelsen var det usædvanligt milde vejr i vinteren 2011-2012. Temperaturerne var således i perioden fra oktober 2011 til primo januar 2012 kun i meget korte perioder i nærheden af eller under frysepunktet. DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (tidligere indtil 1. juli 2011: Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet) havde derfor ikke i perioden indtil primo januar 2012 mulighed for at indsamle resultater, der gjorde det muligt at give svar vedrørende spørgsmålet om søers vandoptag i perioder med frostvejr.

Forsinkelsen medførte, at der ikke i folketingsåret 2011-12 kunne fremsættes lovforslag om revision af bestemmelsen på grundlag af forskningsprojektets resultater. Revisionsperioden for § 18 a blev som konsekvens heraf forlænget til folketingsåret 2012-13 ved lov nr. 561 af 18. juni 2012.

Revisionsperioden i § 18 a er senest i folketingsåret 2012-13 blevet forlænget til folketingsåret 2014-15, idet det blev vurderet, at der var behov for at igangsætte yderligere et forskningsprojekt med det formål at få tilvejebragt et mere fyldestgørende grundlag for en endelig stillingtagen til, hvad kravet i lovens § 12 skal indebære.

Behovet for et nyt forskningsprojekt havde baggrund i, at resultaterne af det tidligere forskningsprojekt i regi af DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet, jf. ovenfor, mod forventning ikke kunne danne grundlag for en endelig stillingtagen til en revision af § 12 i folketingsåret 2012-13.

Det seneste forskningsprojekt ved DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug er afrapporteret til Fødevarestyrelsen den 1. juli 2014, jf. punkt 3.2.1. På baggrund af forskningsresultaterne kan der tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr, og dermed en stillingtagen til hvad kravet i lovens § 12 om udegående svins adgang til drikkevand skal indebære.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

Efter § 12 i lov om udendørs hold af svin, jf. lovbekendtgørelse nr. 471 af 15. maj 2014, skal alle svin på over 2 uger have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.

I hovedloven, lov nr. 173 af 19. marts 2001 om udendørs hold af svin, fulgte det af § 12, at alle svin, bortset fra pattegrise på under 14 dage, altid skulle have fri adgang til rent drikkevand, undtagen i perioder med frostvejr, hvor svinene mindst en gang om dagen skulle have adgang til rent vand i forbindelse med fodring.

Fri adgang til rent drikkevand indebærer ifølge bemærkningerne til forslaget til hovedloven bl.a., at afstanden fra svinenes opholdssteder til drikkevandet ikke må være så stor, at svinene alene på grund af afstanden hindres i at drikke, jf. Folketingstidende 2000-01, Tillæg A, side 1733. Endvidere følger det af bemærkningerne, at der ved udendørs hold af svin kan opstå problemer med tildeling af vand, når det er frostvejr, jf. Folketingstidende 2000-01, Tillæg A, side 1733.

§ 12 blev ændret ved lov nr. 1562 af 20. december 2006 om ændring af lov om udendørs hold af svin, lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin samt lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte (Gennemførelse af Europarådets reviderede rekommandation om svin m.v.). Ændringen gennemfører Europarådets reviderede rekommandation af 2. december 2004 om svin, hvoraf det bl.a. følger, at alle svin til enhver tid skal have adgang til vand i tilstrækkelig mængde og af passende kvalitet. Med ændringen fulgte det af § 12, at alle svin bortset fra pattegrise under 14 dage altid skulle have fri adgang til rent drikkevand.

§ 12 blev igen ændret ved lov nr. 528 af 28. maj 2013 om ændring af lov om udendørs hold af svin. Ændringen skete for at bringe ordlyden af § 12 i fuld overensstemmelse med Rådets direktiv 2008/120/EC af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave) samt Europarådets reviderede rekommandation af 2. november 2004 om svin. Med ændringen fik § 12 den nuværende ordlyd, hvorefter alle svin på over to uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.

Bestemmelsen i lovens § 12 svarer således til den tilsvarende bestemmelse i Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave) og det tilsvarende krav i Europarådets reviderede rekommandation af den 2. december 2004 om svin.

Lov om udendørs hold af svin indeholder i § 18 a en revisionsbestemmelse, hvorefter fødevareministeren senest i folketingsåret 2014-15 skal fremsætte forslag om revision af lovens § 12.

3.2. Stillingtagen til § 12 og udegående svins behov for vand om natten i perioder med frostvejr

3.2.1. Forskningsprojekt vedrørende diegivende søers behov for vand om natten og evne til at tilpasse sig manglende mulighed for at optage vand om natten samt vurdering af andre aldersgrupper behov for adgang til vand om natten

Forskningsprojektet, som danner grundlag for lovforslaget, er udført i regi af DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet og afleveret til Fødevarestyrelsen den 1. juli 2014. I den samlede udredning fra DCA indgår resultaterne af et forskningsprojekt vedrørende diegivende søer samt en vurdering af andre aldersgrupper behov for adgang til vand om natten på baggrund af et litteraturstudie.

Resultaterne fra forskningsprojektet belyser diegivende søers behov for at optage vand om natten samt deres evne til at tilpasse sig forhold, hvor der ikke er adgang til vand om natten.

Forskningsprojektet, der er foregået i perioden fra august 2013 til februar 2014, omfattede 48 søer fra sidst i drægtighedsperioden indtil dag 28 efter faring. Søerne var opstaldet enkeltvis i stier til

løse farende søer, hvor soens eneste kilde til vand var et specielt fremstillet vandkar, der løbende målte vandoptaget. Fra tiende dagen efter faring og indtil fravænningsdag 28 efter faring var søerne afskåret for adgang til vand i enten 0 timer (kontrolgruppen), 3 timer (i tidsrummet 05:00 til 08:00), 6 timer (i tidsrummet 02:00 til 08:00) eller 12 timer (i tidsrummet 20:00 til 08:00), idet vandkarret automatisk lukkede i de nævnte tidsrum.

Forskningsprojektet viste, at den manglende adgang til vand om natten ingen effekt havde på søernes samlede vandoptag på døgnbasis. Der sås heller ingen effekt på søernes diegivningsadfærd eller produktionsparametre. De diegivende søer var i stand til at opretholde både vandoptag og mælkeproduktion på trods af manglende adgang til vand om natten i de nævnte perioder.

Forskningsprojektet viste et øget kompensatorisk vandoptag og reduceret latenstid til at drikke, jo længere tid søerne var afskåret fra at drikke vand. Det blev endvidere observeret, at en del af de søer, der var afskåret fra at drikke vand, kraftigt manipulerede (bider, skubber og skraber med forben) vandkarret umiddelbart før, at der blev åbnet for vand om morgenen. Med baggrund i denne kraftige manipulation af vandtrug vurderer Aarhus Universitet, at de søer, der var afskåret fra vand i 6 timer eller derover, havde en negativ subjektiv oplevelse af tørst og dermed reduceret velfærd. Aarhus Universitet har dog ikke taget stilling til, i hvilken grad dyrenes velfærd var reduceret.

For så vidt angår andre aldersgrupper af svin konkluderer Aarhus Universitet i deres afrapportering, at perioder uden adgang til vand vil medføre en større belastning jo mindre dyret er, dvs. at fravær af vand vurderes at være en større belastning for smågrise og slagtesvin end for søer og orner.

3.2.2. Fødevarerministeriets overvejelser

Fødevarerministeriet vurderer på baggrund af forskningsresultaterne, at det er sandsynligt, at søer, der er afskåret fra vand i 6 timer eller derover, har en negativ subjektiv oplevelse af tørst og dermed reduceret velfærd i en vis grad. Fødevarerministeriet vurderer dog ikke, at dyrene føler tørst i et sådant omfang, at det udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem. Det kan således hverken karakteriseres som værende til væsentlig ulempe for dyrene eller som uforsvarlig behandling af dyrene, at der i perioder med frostvejr eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten.

Det skyldes først og fremmest, at dyrene er i stand til at kompensere for vandmangel - selv ved mangel på vand i 12 timer - samt at mælkeproduktionen hos dyrene ikke påvirkes i en sådan grad, at dyrenes diegivningsadfærd ændres. Dertil bemærkes, at ikke alle søer i forsøget reagerede på vandmangel med kraftig manipulation af drikkekar, hvilket indikerer en individuel oplevelse af vandmanglen.

Med hensyn til eventuel manglende permanent adgang til vand om natten i perioder med frostvejr for andre grupper af svin end søer anser Fødevarerministeriet ikke – med udgangspunkt i typisk anvendte opstaldningssystemer til smågrise og slagtesvin – dette som værende et problem, idet disse aldersgrupper stort set altid holdes på stald.

På baggrund af forskningsresultaterne vurderer Fødevarerministeriet herefter, at det vil kunne accepteres, at svin, der holdes udendørs, i perioder med frostvejr eventuelt ikke har permanent adgang til vand om natten under forudsætning af, at dette ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem. Der skal dog altid foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde til sikring af, at svinene har adgang til vand i tilstrækkelig mængde.

Fødevarerministeriet vurderer, at det, at der eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten i perioder med frostvejr, ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem, der kan karakteriseres som værende hverken til væsentlig ulempe for dyrene eller som uforsvarlig behandling af dyrene. Der

lægges vægt på, at det afgørende i henhold til Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave) og Europarådets reviderede rekommandation af 2. december 2004 om svin må være, at dyrene i overensstemmelse med deres behov har permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde, forstået således, at svinene har mulighed for at kompensere for en eventuel periode uden vand om natten i perioder med frostvejr, uden at dette påvirker deres vandoptag på døgnbasis, mælkeproduktion eller diegivningsadfærd. Dette vurderes at være i overensstemmelse med direktivet og rekommandationen.

Fødevareministeriet vurderer således, at der på baggrund af forskningsresultaterne kan tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr og dermed en stillingtagen til, hvad kravet i lovens § 12 om udegående svins adgang til vand skal indebære, jf. ovenfor.

Revisionsbestemmelsen i lovens § 18 a har derved mistet sin betydning, og bestemmelsen foreslås derfor ophævet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Der gennemføres allerede velfærdskontrol i svinebesætninger med henblik på at undersøge, om gældende ret overholdes, herunder kravet i lovens § 12. Det antages ikke, at den fremtidige kontrol af kravet i lovens § 12 vil indebære et øget tidsforbrug af betydning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering, som har udtalt, at .....

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Ophævelse af revisionsbestemmelsen i lovens § 18 a har ingen EU retlige konsekvenser.

Det er Fødevareministeriets vurdering, at det, at der eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten i perioder med frostvejr, ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem, der kan karakteriseres som værende hverken til væsentlig ulempe for dyrene eller som uforsvarlig behandling af dyrene. Der lægges vægt på, at det afgørende i henhold til Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave) og Europarådets reviderede rekommandation af 2. december 2001 om svin må være, at dyrene i overensstemmelse med deres behov har permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde, forstået således, at svinene har mulighed for at kompensere for en eventuel periode uden vand om natten i

perioder med frostvejr, uden at dette påvirker deres vandoptag på døgnbasis, mælkeproduktion eller diegivningsadfærd. Dette vurderes at være i overensstemmelse med direktivet og rekommandationen.

9. Høring

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:
.....

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ingen EU retlige konsekvenser.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at revisionsbestemmelsen i § 18 a ophæves. Revisionsbestemmelsen har mistet sin betydning, idet der med baggrund i det senest afsluttede forskningsprojekt i regi af DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr og dermed en stillingtagen til, hvad kravet i § 12 om udegående svins adgang til drikkevand skal indebære. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.2.1. og punkt 3.2.2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, idet der med lovforslaget er tale om forslag om ophævelse af en revisionsbestemmelse.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
§ 18 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fremsætter i folketingsåret 2014-15 forslag til revision af § 12.	1. § 18 a ophæves.
	§ 2 Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.